

विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर

अलग लेखा अहवाल

सन २०१२-१३

(मराठी व इंग्रजी)

विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ,
नागपूर - ४४० ००१

(महाराष्ट्र शासन अंगीकृत उपक्रम)

अनुक्रमणिका

अ.क्र. (१)	विवरण (२)	पान क्र. (३)
१	अलग लेखापरीक्षा अहवाल २०१२-१३ (मराठी)	१ ते ८
२	अलग लेखापरीक्षा अहवालाचे परिशिष्ट २०१२-१३ (मराठी)	९ ते १०
३	अलग लेखापरीक्षा अहवाल २०१२-१३ (इंग्रजी)	११ ते २२
४	अलग लेखापरीक्षा अहवालाचे परिशिष्ट २०१२-१३ (इंग्रजी)	२३ ते २४
५	विलंबाची कारणे (मराठी)	२५

विपाविम महामंडळाचे सन २०१२-१३ च्या अलग लेखापरीक्षा अहवालावरील अनुपालन

परिच्छेद क्रमांक (१)	महालेखापालांचा परिच्छेद (२)	महामंडळाचे अभिप्राय (३)
	प्रस्तावनात्मक	
१	भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक (कर्तव्य, शक्ती व सेवाशर्ती) अधिनियम, १९७१ कलम १९(३) नुसार तसेच यासह विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ अधिनियम, १९९७ मधील कलम ४७(२) नुसार विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळाचे ३१ मार्च २०१३ अखेरचे सोबत जोडलेले ताळेबंद पत्रक आणि आय-व्यय लेख्यांचे लेखापरीक्षण आमच्याद्वारे करण्यांत आले. या वित्तीय विवरणपत्रांमध्ये ४ प्रादेशिक कार्यालये, १३ मंडळ कार्यालये, ५९ विभागीय कार्यालये व २९५ उपविभागीय कार्यालये यांच्याकडील लेख्यांचा समावेश आहे. दिनांक ३१-३-२०१७ पर्यंतच्या लेखापरीक्षणाची कामे लेखापरीक्षणास सोपविण्यांत आली आहेत. वित्तीय विवरणपत्रे तयार करण्याची जबाबदारी स्वायत्त संस्थेच्या व्यवस्थापनाची असून लेख्यांवर लेखापरीक्षणाचे आधारे मत व्यक्त करण्याची जबाबदारी आमची आहे.	माहितीवजा अभिप्राय.
२	या अलग लेखापरीक्षण अहवालामध्ये लेख्यांचे वर्गीकरणानुसार, सर्वोत्तम लेखांकन पध्दतीनुसार, लेखांकनांचे मानकानुसार व विहित नियमानुसार भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांची भाष्ये अंतर्भूत आहेत. विधिसंमत नियम आणि अधिनियम (औचित्य व नियमितता) कार्यक्षमता नि कामाचे प्रदर्शन या दृष्टिकोनातून वित्तीय व्यवहारावरील अनुपालनाच्या अनुषंगाने काही लेखा निरीक्षणे असल्यास निरीक्षण अहवालाद्वारे / महालेखापालांच्या लेखापरीक्षणाद्वारे स्वतंत्रपणे नोंदविली आहेत.	माहितीवजा अभिप्राय.
३	सर्वसामान्यपणे भारतात लागू असलेल्या लेखापरीक्षणाच्या मानकानुसार लेखापरीक्षणाचे काम आमच्याद्वारे पार पाडण्यांत आले आहे. ह्या मानकांच्या आवश्यकतेनुसार वित्तीय लेखे असत्य तथ्यापासून मुक्त असल्याची वाजवी खात्री करण्याकरिता आमच्याद्वारे लेखापरीक्षणाचे नियोजन व पूर्तता केली जाते. लेखापरीक्षणात चाचणी तत्वावर करण्यांत आलेली लेख्यांची तपासणी तसेच लेख्यांमध्ये प्रकट बाबी व रकमांच्या पृष्ठार्थ आवश्यक पुरावे यांचा अंतर्भाव असतो. व्यवस्थापनाने उपयोगात आणलेली निर्धारित लेखांकनाची तत्त्वे व वैशिष्टपूर्ण अंदाज यांचा समावेश सुध्दा लेखापरीक्षणात करण्यांत येतो. याचबरोबर वित्तीय लेख्यांच्या प्रस्तुतीकरणांचे सर्वकष मूल्यांकन करण्यांत येते. आम्हास विश्वास आहे की, आमच्याद्वारे करण्यांत आलेले लेखापरीक्षण आमच्या मतास पुरेसा आधार प्रदान करते.	माहितीवजा अभिप्राय.

विपाविम महामंडळाचे सन २०१२-१३ च्या अलग लेखापरीक्षा अहवालावरील अनुपालन—चालू

परिच्छेद क्रमांक (१)	महालेखापालांचा परिच्छेद (२)	महामंडळाचे अभिप्राय (३)
४	<p>लेखापरीक्षणाचे आधारे आम्ही अहवाल देतो की,</p> <p>१. आमच्या माहिती व विश्वासाप्रमाणे लेखापरीक्षणासाठी आवश्यक सर्व माहिती व स्पष्टीकरणे आम्ही प्राप्त करून घेतली आहेत.</p> <p>२. अहवालाशी संबंधित ताळेबंदपत्रक आणि जमा व खर्चपत्रक विपाविम अधिनियम, १९९७ मधील कलम ४७ ला अनुसरून महामंडळाने मान्य केलेल्या नमुन्यात ठेवलेले आहे.</p> <p>३. आमच्या मताप्रमाणे विपाविम अधिनियम, १९९७ मधील कलम ४७ नुसार आवश्यक लेखा पुस्तके व इतर अनुषंगिक अभिलेख इ. विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ यांनी यथोचितरित्या ठेवले असल्याचे आम्ही आतापर्यंत केलेल्या तपासणीवरून दिसून येते.</p> <p>४. आम्ही आणखी अहवाल देतो की,</p>	<p>माहितीवजा अभिप्राय.</p>
अ	जमा-खर्च लेखे	
अ.१	आय	
अ.१.१	प्राप्त व्याज (अनुसूची क्र.१२) रु. ६८.२० कोटी	
	<p>वरील रकमेत रु.६८.२० कोटी शासकीय अनुदानापैकी ठेव म्हणून ठेवलेल्या ठेवीपासून अर्जित तसेच कंत्राटदारांना दिलेले अग्रिमावरील व्याजाचा समावेश आहे.</p> <p>वास्तविकतः प्राप्त व्याज दायित्व म्हणून शासकीय भांडवली अंशदान (अनुसूची क्र.१) मध्ये जमा करावयास पाहिजे, तसे न केल्यामुळे दायित्व (अनुसूची क्र.१) कमी व उत्पन्न (अनुसूची क्र.१२) रु.६८.२० कोटी ने अधिक दिसून येते. त्यामुळे निव्वळ आधिक्य ताळेबंद पत्रकात दाखविल्यामुळे तेवढ्या रकमेनी नफा जास्त दिसून येतो.</p>	<p>विपाविम अधिनियम, १९९७ मधील कलम ३० मधील तरतुदीनुसार महामंडळाच्या ज्या निधीची तात्काळ वितरणासाठी आवश्यकता नसेल असा निधी बँकेतील अल्प मुदती ठेवीमध्ये ठेवण्यांत येतो आणि त्यावर प्राप्त होणारे व्याज महामंडळाच्या खात्यामधील निधीत जमा केले जाते.</p> <p>आणखी विपाविम अधिनियम, १९९७ कलम १९(२)(आय) नुसार सुसज्जता कार्य अग्रिम कंत्राटदारास देण्याची तसेच त्यावरील अर्जित व्याज महामंडळाच्या खात्यात जमा करण्याची तरतूद आहे.</p> <p>त्यामुळे व्याजापोटी प्राप्त रकमा शासकीय अंशदान म्हणून गृहीत धरणे बरोबर नाही. त्यामुळे कोणतेही आधिक्य किंवा न्यूनता आढळून येत नाही. ताळेबंद पत्रकामध्ये दायित्व कमी आणि निव्वळ नफा अधिक दाखविण्यांत आलेला नाही.</p>

विपाविम महामंडळाचे सन २०१२-१३ च्या अलग लेखापरीक्षा अहवालावरील अनुपालन—चालू

परिच्छेद क्रमांक (१)	महालेखापालांचा परिच्छेद (२)	महामंडळाचे अभिप्राय (३)
	ताळेबंद	
	ब. मत्ता	
ब.१ स्थिर मत्ता (विवरण क्र.६) रु.२१६३७.१२ कोटी		
	३१ मार्च २०१३ रोजी महामंडळाकडे रु.२१६३७.१२ (घसारायोग्य मत्तेसह) कोटीची स्थिर मत्ता होती. (घसारायोग्य मत्ता) तथापि विपाविमं कलम ४४ मधील तरतुदीनुसार घसा-याची तरतूद वार्षिक लेख्यांत दर्शविणे आवश्यक असतांनासुद्धा दर्शविली नाही. घसारा न आकारल्यामुळे मत्तेच्या किमतीमध्ये (विवरण क्र.६) आधिक्य दिसून येते आणि नफा कमी दिसतो. तसेच घसा-याचा दर निश्चित केला नसल्यामुळे त्याची गणना करता येत नाही.	महामंडळाच्या स्थिर मत्ता प्रामुख्याने धरण व कालवे इ.आहेत. सदर मत्ता महाराष्ट्र शासनाच्या जलसंपदा विभागाची असून त्यामध्ये घसारा आकारणीची तरतूद नाही. प्रकल्प पूर्ततेनंतर प्रकल्प व्यवस्थापनासाठी शासनाकडे हस्तांतरित करण्यांत येतात. उपरोक्त बाब लक्षात घेता महामंडळाच्या नियामक मंडळाच्या (मा.पाटबंधारे मंत्री अध्यक्ष असलेल्या) दि.२९-०४-२००८ रोजी झालेल्या बैठकीतील ठराव क्र.३८/२० नुसार घसारा निधीची तरतूद करण्यांत येऊ नये असे ठरविण्यांत आले. यास्तव स्थिर मत्तेवरील घसा-याची तरतूद महामंडळाच्या लेख्यांत करण्यात आली नाही.
ब.२. चालू मत्ता कर्ज व अग्रिमे (विवरण क्र.७)		
ब.२.१ कर्ज व अग्रिमे (विवरण क्र.७-ब)		
ब.२.१.१ साठा, भांडार व सुटे भाग (-) रु. १.०७ कोटी		
	चालू मत्तेमध्ये साठा, भांडार व सुटे भाग यामध्ये उणे (-) शिल्लक रु.१.०७ कोटी दिसून येते. हाती असलेला साठा अधिक शिल्लकेत दिसावयास पाहिजे. चालू मत्तेचे ताळमेळाची आवश्यकता आहे.	साठा/संग्रहात घेतलेल्या प्रत्येक नवीन वस्तुसाठी जावक दर ठरविण्यांत येतो. जावक दरामध्ये वस्तुची मूळ किंमत, वाहनावळ तसेच टक्केवारी प्रमाणातील साठवण खर्च आणि हाताळणी खर्च अंतर्भूत असतो. टक्केवारीनुसार गृहीत धरलेली साठवण खर्च/ हाताळणी खर्च इत्यादी बाबत रक्कम काही वेळी प्रत्यक्षात खर्च होत नाही. त्यामुळे संग्रहातील वस्तु निर्गमित केल्यानंतर संग्रह या लेखाशीर्षावर नफा निर्माण होतो. सा.बा.लेखा संहिते मधील परिच्छेद क्र.९.२.३५ नुसार प्रत्येक वर्षाच्या शेवटी संग्रहावरील नफा व तोटा यांचे समायोजन करणे आवश्यक आहे.
	महामंडळाच्या अधिनस्त काही विभागीय कार्यालयांनी त्यांचेकडील निर्गमित साठ्यावरील नफा व तोटा लेख्यांचे समायोजन केले नसल्याने साठ्यावरील शिल्लक उणे (-) दिसत आहे. ताळेबंद लेख्यासोबत जोडलेल्या लेखापरीक्षकांच्या शे-यामध्ये वस्तुस्थिती नमूद करण्यांत आलेली आहे.	
	विभागीय अधिका-यांना सदर प्रकरणी आवश्यक गणना करून नोंदी त्यांचे लेख्यांत दर्शविण्याबाबत वेळोवेळी सुचित करण्यांत आले आहे. माहे मार्च १२ व माहे मार्च १३ अखेर लेख्यांचे अंतिमीकरणसंबंधीच्या परिपत्रकान्वये उपरोक्तप्रमाणे कार्यवाही करणेबाबत विभागीय अधिका-यांना सुचित करण्यांत आले आहे. त्याचप्रमाणे पत्र क्र.२१४४/विपाविमं/एसीसी-३/२०१३, दिनांक ०५-०३-२०१३ अन्वये तसेच पत्र क्र.६७२/विपाविम/लेखा-३/२०१४, दिनांक २४-१-२०१४ अन्वये त्रुटी ताबडतोब दूर करणेबाबत	

विपाविम महामंडळाचे सन २०१२-१३ च्या अलग लेखापरीक्षा अहवालावरील अनुपालन—चालू

परिच्छेद क्रमांक (१)	महालेखापालांचा परिच्छेद (२)	महामंडळाचे अभिप्राय (३)
ब.२.१.२	महामंडळास कर्ज / अग्रिम (रु. ३७.६८ कोटी) सन २००७-०८ मध्ये पत पत्राद्वारे रु.५.०४ कोटी विविध शासकीय कार्यालयांना देण्यांत आलेत. सदर रक्कम अजूनही समायोजित झालेली नाही/ताळमेळ घेण्यांत आला नाही.	<p>सूचना देण्यांत आलेल्या आहे. तसेच विभागीय लेखा अधिका-यांच्या मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी यांचे सोबतच्या सभेमध्ये पुनःश्च याबाबत निर्देश देण्यांत आले आहेत. याबाबतची प्रगती आगामी वित्तीय वर्षाच्या विवरणपत्रात दर्शविण्यांत येईल.</p> <p>राज्य शासनाकडील पाटबंधारे खात्यामधील काही विभाग/मंडळे/मुख्य अभियंत्याची कार्यालये जून, २००७ पासून विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळामध्ये विलीन करण्यांत आलीत. जेव्हा हे विभाग/कार्यालये/मंडळे जून, २००७ पूर्वी राज्य शासनाकडे होती, त्यावेळी शासनाचे आदेशानुसार “राज्य शासनास पतपत्र” या शीर्षांतर्गतच्या रकमा वरीलपैकी काही कार्यालयांना पुरविण्यात आल्यात. त्यामुळे अशा रकमांच्या शासकीय (कोषागाराच्या) रोख पुस्तकांत नोंदी झाल्या आहेत. विपाविम च्या लेख्यात आवश्यक नोंदी घेण्यास्तव संबंधित अधिका-यांकडून उपयोगीता प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेण्याकरीता सन २००७-०८ पासून सतत पाठपुरावा करण्यांत येत आहे.</p> <p>३१ मार्च २०१२ अखेर असलेल्या रु. ५.२९ कोटी पैकी सन २०१२-१३ मध्ये रु. ०.२५ कोटी व २०१३-१४ मध्ये रु. १.०६ कोटी रक्कम समायोजित झालेली आहे. ३१ मार्च २०१४ रोजी शिल्लक रु. ३.९८ कोटी इतकी आहे. उर्वरित रक्कम यथाशिघ्र समायोजित करण्यांत येईल, याबाबत सतत आणि प्रभावी पाठपुरावा करण्यांत येत आहे.</p>
ब.२.१.३	मार्गस्थ वित्त प्रेषित रक्कम (-) रु. १२.०६ कोटी मार्च २०१३ अखेर महामंडळाचे अधिनस्थ कार्यालयांचे चुकीचे लेखांकन पध्दतीमुळे उणे संक्रमण वित्त प्रेषण दिसत असून ताळमेळ घेणे आवश्यक आहे.	<p>सदर मुद्या मान्य आहे.</p> <p>सन २०१०-११ ते आजपर्यंत अधिनस्थ कार्यालयानी भरणा केलेल्या व वि.पा.वि.मं. ला प्राप्त झालेल्या रकमांचा पूर्णतः ताळमेळ घेण्यात आला असून असे निदर्शनास येते की, दि. ३१-३-२०१३ रोजी वस्तुतः कोणतीही संक्रमण वित्त प्रेषित रक्कम शिल्लक नाही. ताळेबंद पत्रकात दिसून येणारी उणे रक्कम ही महामंडळाच्या स्थापनेपासून ते २०१० पर्यंत वापरण्यांत आलेल्या चुकीच्या लेखांकन पद्धतीमुळे निर्माण झालेली आहे. आतापर्यंत करण्यांत आलेल्या ताळेबंदानुसार महामंडळांतर्गत कार्यालयांच्या कलेक्शन बँक खात्यामधील शिल्लक ही दुरुस्ती करून ताळेबंद पत्रकात “संक्रमण वित्त प्रेषणे” या शीर्षाखाली दर्शविण्यांत आली आहे. सन २०१० पुर्वीचे कलेक्शन खात्यामधील व्यवहाराचे ताळेबंदाचे काम पूर्ण झाल्यानंतर उणे रक्कम कमी होईल.</p> <p>महामंडळाच्या स्थापनेपासून ताळेबंद घेणे आवश्यक आहे. याबाबत सुयोग्य कार्यवाही करण्यात येत असून ताळेबंदाचे काम हे व्यावसायिक सनदी लेखापाल संस्थेकडे सोपविण्यात आलेले आहे. याबाबतची प्रगती यथाशिघ्र कळविण्यात येईल.</p>

विपाविम महामंडळाचे सन २०१२-१३ च्या अलग लेखापरीक्षा अहवालावरील अनुपालन—चालू

परिच्छेद क्रमांक (१)	महालेखापालांचा परिच्छेद (२)	महामंडळाचे अभिप्राय (३)
ब.२.१.४	बांधकाम रोख निलंबन लेखा रु.३.६३ कोटी महामंडळाचे अधिनस्थ ७८ कार्यालयांचे उपविभागीय अभियंत्यांना कामावरील खर्चाकरिता रु.३.६३ कोटी तात्पुरते अग्रिम म्हणून देण्यांत आले होते. सदर रक्कम संबंधित मुख्य लेखा शीर्षाखाली समायोजित करून निकाली काढावी.	विविध विभागाकडील कार्यक्षेत्रावरील सुरू असलेली बांधकामे सुलभरित्या चालण्याकरीता उपविभागीय अधिकारी व इतर अधिकारी/कर्मचारी यांना किरकोळ खर्चाकरिता देण्यात आलेले तात्पुरते अग्रिमाची रक्कम या शीर्षात शिल्लक म्हणून दिसत असून संबंधितांकडून देयके प्राप्त झाल्यानंतर अग्रिम रकमांचे समायोजन करण्यात येते. ह्या शीर्षातील शिल्लक शून्य न होता नेहमीच काही रक्कम शिल्लक असल्याचे दिसून येईल. दि. ३१-३-२०१५ अखेर शिल्लक रक्कम रु. २.२० कोटीपर्यंत कमी करण्यांत आली आहे.
ब.२.१.५	आयकर अधिकारी, अमरावती यांनी रु.२.४६ कोटी आगाऊ आयकर कपात करणे (I) सन २००८-०९ व २००९-१० मध्ये दोषपूर्ण आयकर विवरणामुळे आयकर विभागाने रु.२.४६ कोटी एवढी रक्कम वसूल केली. महामंडळाने याबाबत अपील दाखल केलेले आहे. वरील वस्तुस्थिती योग्यपणे वार्षिक लेख्यात दाखविणे आवश्यक होते.	याबाबत नोंद घेण्यात आली असून त्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यांत आली आहे. याबाबतची वस्तुस्थिती ३१ मार्च २०१४ चे ताळेबंदाचे लेख्यावरील टिप्पणीमध्ये दर्शविण्यात आलेली आहे.
(II)	आयकर खात्यात आयकर जमा रु.१.०० कोटी कर निर्धारण वर्ष २०००-०१ करिता सहा.आयुक्त, आयकर विभागाद्वारे मागणी केल्यानुसार सदर रक्कम जमा करण्यात आली. सदर रक्कम आयकर विभागानी कर निर्धारण वर्ष २००६-०७ चे मागणी केलेल्या रकमेत समायोजित केली. कर निर्धारण वर्ष २००६-०७ करिता मुख्य आयुक्त, आयकर विभाग (अपील-१) यांचेकडे अपील प्रलंबित आहे. सदर वस्तुस्थिती योग्यपणे वार्षिक लेख्यात दाखविणे आवश्यक होते.	याबाबत नोंद घेण्यात आली असून त्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यांत आली आहे. याबाबतची वस्तुस्थिती ३१ मार्च २०१४ चे ताळेबंदाचे लेख्यावरील टिप्पणीमध्ये दर्शविण्यात आलेले आहे.
ब.२.१.६	मुख्य कार्यालयातील निलंबन लेखे रु.१९.२९ कोटी मुख्य कार्यालयातील सन २००२-०३ च्या पुर्वीच्या रु.१९.२९ कोटी रक्कम गेल्या ११ वर्षांत ताळमेळ न होता, समायोजित न होता तशिश पडून आहे. सदर रकमेच्या वसुलीची शक्यता फारच कमी असल्याने सदर रकमा लेख्यातून निर्लेखित करण्यांत याव्यात.	मुख्यालयातील निलंबन लेख्यात दिसत असलेली रु. १९.२९ कोटींची रक्कम ही सन २००२-०३ पुर्वीची असून सदर रकमेचा ताळमेळ घेणे चालू आहे. यासाठी कार्यालयीन पत्र क्र. १७९-व्हीआयडीसी-एसी-३-२०१४, दि. २८-८-२०१४ अन्वये महामंडळाचे स्थापनेपासूनचे ताळमेळाचे कामासाठी एका व्यावसायिक संस्थेची नियुक्ती करण्यांत आलेली आहे.
		याबाबतचा प्रगती अहवाल महालेखापालांना यथावकाश सादर करण्यांत येईल.

विपाविम महामंडळाचे सन २०१२-१३ च्या अलग लेखापरीक्षा अहवालावरील अनुपालन—चालू

परिच्छेद क्रमांक (१)	महालेखापालांचा परिच्छेद (२)	महामंडळाचे अभिप्राय (३)
----------------------------	--------------------------------	----------------------------

ब.२.१.७ विविध निलंबन लेख्यातील निपटारा न झालेली शिल्लक (विवरण क्र.७)

(I) (रु.२०४.६७ कोटी)

३१ मार्च २०१३ अखेर ताळमेळ न झालेल्या रु.२०४.६७ कोटीच्या मोठ्या रकमा चल संपत्ती, कर्जे व अग्रीम या लेखाशिर्षाखाली खालील दर्शविल्याप्रमाणे असून ताळमेळ होणे आवश्यक आहे.

रु. २०४.६७ कोटी रकमेचा ताळमेळ घेण्यांत आला नाही, हे म्हणणे बरोबर नाही. लेखांकनाचे वेळी बहुतांश रकमेचे हिशोब हे सादर करण्यात आलेले आहेत.

रु. १८८.९४ कोटी शिल्लक M.P.W.A. पैकी केवळ रु. ७.३१ कोटीची माहिती सादर करण्यांत आलेली नाही. तथापि, सर्व लेखाशिर्षाचे ताळमेळाचे काम हे एका व्यावसायिक सनदी लेखापाल कंपनीस अगोदरच देण्यात आलेले आहे. याबाबतचा प्रगती अहवाल महालेखापालांना यथावकाश कळविण्यात येईल.

अ.क्र.	लेखाशिर्ष	विवरण-७ मधील चलसंपत्ती कर्जे व अग्रीम यांची अखेर शिल्लक (रु.कोटी)
(१)	(२)	(३)
१	M.P.W. अग्रीमे	१८८.९४
२	नगद अग्रीम समायोजन लेखा CSSA (जुने)	५.३७
३	नगद अग्रीम समायोजन लेखा CSSA (नवा)	१०.३०
४	TDS ज्यादा कपात	०.०२
५	भ.नि.नि. चे अतिरिक्त (ज्यादा) प्रदान	०.०४
	एकूण रुपये	२०४.६७

क चालू दायित्व (विवरण क्र.५) रु.४४३.०४ कोटी

क.१. ठेवी (कंत्राटदाराचे सुरक्षा ठेव, इसारा रक्कम व इतर ठेवी) रु.२३८.१८ कोटी

सदर रकमेमध्ये रु.१.९९ कोटी कार्यकारी अभियंता, अप्पर वर्धा धरण विभाग, अमरावतीची मार्च-१९९८ ते मार्च २००९ या कालावधीची असून तीन पूर्ण आर्थिक वर्षांत सदर रकमेची मागणी करण्यांत आली नसल्याने ताळमेळ होणे आवश्यक आहे.

सदर बाब ही जुन्या जमा रकमांशी संबंधित असून विभागीय कार्यालयांना सन २०१२-१३ चे अंतर्गत लेखापरीक्षण अहवालाद्वारे सदर रकमा शोधून मागणी न केलेल्या रकमा महामंडळाच्या महसुली खात्यात व्यपगत ठेवी म्हणून जमा करण्याबाबत निर्देशित केलेले आहे.

परिच्छेद क्रमांक (१)	महालेखापालांचा परीच्छेद (२)	महामंडळाचे अभिप्राय (३)
<p>क.२ विविध निलंबन लेख्यातील निपटारा न झालेली शिल्लक (विवरण क्र.५) रु.१४.३६ कोटी</p>	<p>३१ मार्च, २०१३ अखेर ताळमेळ न झालेल्या रु.१४.३६ कोटी च्या मोठ्या रक्कमा आस्थापना रोख निलंबन लेखा (रु.०.३४ कोटी) आणि खरेदी निलंबनलेखा (रु.१४.०२ कोटी) यामध्ये चालू दायित्व म्हणून प्रलंबीत असल्याचे दिसून येते (विवरण क्र.५)</p> <p>महामंडळाकडे गेल्या अनेक वर्षांपासून खरेदी निलंबन लेख्यामध्ये सदर रकमा दिसून येतात. खरेदी निलंबन लेख्यातील प्रलंबीत प्रचलीत शिल्लक ही महामंडळाच्या किरकोळ धनकोची आहे. परंतू सदरचे दायित्व खरेदी निलंबन लेखा म्हणून वार्षिक लेख्यात दर्शविण्यांत आलेले नाही.</p>	<p>प्रत्यक्षात व्यपगत ठेवी शोधून काढणे व त्या निकाली काढणे ही सतत चालणारी प्रक्रिया आहे, एप्रिल, २०१२ ते मार्च, २०१५ कार्यकारी अभियंता, अपर वर्धा धरण विभाग, अमरावती ह्यांनी रु. २.३१ कोटी सुरक्षा ठेवीची रक्कम परत केली तसेच सुरक्षा ठेव रु. ०.१२ कोटी ही मागणी न केल्याने व्यपगत ठेवी म्हणून जमा करण्यांत आली आहे. याबाबत अधिपत्याखालील कार्यालयावर अंतर्गत लेखापरीक्षण अहवालाद्वारे सतत लक्ष देण्यात येत असते.</p>
<p>ड लेखावरील टिप्पणी व लेखांकनाची विशेषणात्मक धोरणे (विवरण-८)</p>	<p>ड.१ परिशिष्ट-८ मधील टिप्पणी क्र.१५ नुसार ताळेबंद पत्रकात महत्वाची पुर्नरचना करण्यांत आली आहे. त्यानुसार सन २००१-०२ पर्यंतचा (अ) संचालन व प्रशासनावरील खर्च रु.१८२.७८ कोटी आणि (ब) निव्वळ संचित तुट रु.३७४.०८ कोटी अशी एकूण रु.५५६.८६ कोटी एवढी रक्कम परिशिष्ट-६ मध्ये स्थिर मालमत्ता या बाबीतून वजा करून ताळेबंद पत्रकातील संचित निव्वळ नफ्याशी एकत्रित दर्शविण्यांत आली आहे. परंतू सक्षम प्राधिकरणाकडून मान्य अशा विशिष्ट धोरणाशिवाय अशा प्रकारचे दिनांक ३१.३.२०१३ रोजी उपलब्ध निव्वळ नफा रु.२२५.०४ कोटी एवढ्या रकमेसह (सन २०११-१२ पर्यंतचा नफा रु.१६२.९१ कोटी अधिक सन २०१२-१३ मधील नफा) रु.५५६.८६ कोटी या रकमेचे समायोजन करणे योग्य नाही.</p>	<p>सन २००२-०३ ते २०१२-१३ पासूनची निव्वळ संचित तुट तसेच संचालन व प्रशासनावरील खर्च ताळेबंदातील स्थिर मत्तेमध्ये स्थानांतरीत करण्याकरिता सन २०११-१२ च्या अलग लेखा अहवालातील परिच्छेद D-1 मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यांत येत आहे.</p> <p>ताळेबंदात वरीलप्रमाणे नोंद घेतांना जरी नियामक मंडळाकडून विशिष्ट अभिप्राय घेण्यात आला नसला तरी सदर ताळेबंदास नियामक मंडळ ठराव सन २०१२-१३ चे वार्षिक अहवालाद्वारे दिनांक १३-०६-२०१४ रोजी मान्य झालेला आहे.</p> <p>तसेच प्रशासकीय खर्चाने समायोजन प्रकल्पावर करण्याची कार्यवाही ही महामंडळाचे स्थापनेपासून नेहमी करण्यांत येत आहे.</p>

परिच्छेद क्र. (१)	महालेखापालांचा परिच्छेद (२)	महामंडळाचे अभिप्राय (३)
ड.२ शासन अंशदान (परिशिष्ट-१)	शासनाने सन २०१२-१३ या वर्षात रु.२६८०.०० कोटी शासन अनुदान मंजूर केलेले आहे. तथापि, प्रत्यक्षात महामंडळास सन २०१२-१३ या वर्षात २५०१.१० कोटी अनुदान प्राप्त झाले असून त्यात रु.७७५.४५ कोटी हे सन २०११-१२ या वर्षाचे आहेत. याचाच अर्थ ज्या वर्षाकरिता सदर निधी मंजूर झाला त्या वर्षी खर्च करण्यांत आला नाही. त्यामुळे मोठ्या प्रमाणावर रकमा महामंडळाकडे अखर्चीत आहेत. बरेच प्रकल्प अपूर्ण आहेत.	शासनाने सन २०११-१२ वर्ष अखेरीस वितरीत केलेले अनुदान महामंडळास सन २०१२-१३ मध्ये प्राप्त झाले त्यामुळे सन २०१२-१३ मध्ये खर्च करण्यांत आले. दुसरे असे की, अर्थसंकल्पीय तरतुदीच्या अनुषंगाने निधी उपलब्धतेनुसार प्रकल्प लवकरात लवकर पूर्ण करण्यासाठी प्रयत्न केले जात आहेत. शासनाकडून सुधारीत प्र. मा. अप्राप्त असल्यामुळे प्रकल्प पूर्ण करण्यांत अडचण येत आहेत. त्यामुळे निधी अखर्चित आहे.
ड.३ लेखाचा ताळमेळ न घेण्याबाबत (विभागीय स्तरावर)	कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे विभाग, वाशिम यांच्या तेरीज पत्रकात व मासिक लेखात फॉर्म नं. ७३ (८४४३ जमा) मध्ये रु. १.६४ कोटी आणि फॉर्म नं. १०५ (MPWA) मध्ये रु. १.०१ कोटी एवढ्या रकमेचा फरक दिसून येतो. याबाबत ताळमेळ करणे आवश्यक आहे. तसेच कार्यकारी अभियंता, अमरावती प्रकल्प बांधकाम विभाग, अमरावती ह्यांचे तेरीज पत्रकात व मासिक लेखात रु. २.७० कोटी (फॉर्म ७३) चा फरक असून ताळमेळ करणे आवश्यक आहे. पूर्वीच्या परिच्छेदात निदर्शनास आलेल्या बाबींच्या अधीन आम्ही अहवाल देतो की, ताळेबंद पत्रक आणि जमा खर्च विवरणपत्र लेखा पुस्तकाशी जुळतात. आमच्या मते व माहितीप्रमाणे व आम्हाला पुरविण्यांत आलेल्या स्पष्टीकरणानुसार व वरील विशेषणात्मक बाबी व लेखापरीक्षण अहवालाच्या परिशिष्टात नमुद इतर बाबी विचारात घेता सदरची आर्थिक विवरणपत्रे व सोबतचे लेखा विषयक धोरणे व लेखावरील टिप्पणी हे भारतात सर्वसाधारणतः स्विकृत असलेल्या लेखाविषयक धोरणानुसार वस्तुनिष्ठ व चांगले चित्रण दर्शवित नाही.	सर्व विभागीय कार्यालयाचे मासिक लेखे हे महामंडळाचे मुख्यालयात एकत्र करून नियमितपणे तपासले जातात व त्यात आढळलेल्या त्रुटी ह्या संबंधीत विभागांना त्वरीत कळविण्यांत येतात. तसेच कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे विभाग, वाशिम तसेच कार्यकारी अभियंता, प्रकल्प बांधकाम विभाग, अमरावती ह्यांना त्यांचे फरक व चुकाबाबत अगोदरच ह्या कार्यालयाचे पत्र दि. ३०-०६-२०१३ अन्वये कळविण्यात आलेले आहे. सदर पत्राची प्रत लेखा परीक्षा पथकास पुरविण्यात आलेली आहेत, तसेच त्यात फरकाची कारणे नमूद करण्यात आलेली आहेत. मासिक लेखात दिसणा-या चुका व त्याचे निराकरण करणे ही नियमित स्वरूपाची बाब असून त्यावर महामंडळाचे मुख्यालयातून नियंत्रण ठेवले जाते. माहितीवजा अभिप्राय. विविध लेखापरिच्छेदाला देण्यांत आलेल्या उत्तरावरून हे स्पष्ट होते की, भारतात सर्व साधारणपणे स्विकृत लेखा विषयक धोरणानुसार ताळेबंद पत्रक आणि जमा खर्चाचे प्रपत्र व इतर अनुसूची परिशिष्ट इत्यादीवरून महामंडळाचे वस्तुनिष्ठ व सुस्पष्ट चित्र दिसून येते.

स्वा.
महालेखाकार

स्वा.
कार्यकारी संचालक
विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ,
नागपूर.

परिशिष्ट

परिच्छेद क्रमांक (१)	महालेखापालांचा परीच्छेद (२)	महामंडळाचे अभिप्राय (३)
ग.	लेखा परीक्षा अहवालाचे परिशिष्ट	
१	अंतर्गत लेखापरीक्षा पध्दतीची उपयुक्तता	
	पर्याप्त. अभिप्राय नाही.	अभिप्राय नाही.
२	अंतर्गत नियंत्रण पध्दतीची उपयुक्तता	
	महामंडळांतर्गत ४ प्रादेशिक कार्यालये, १३ मंडळ कार्यालये, ५९ विभागीय कार्यालये आणि २९५ उपविभागीय कार्यालये आहेत. विभागीय कार्यालयाकडून मासिक लेखे प्राप्त होतात व महामंडळ स्तरावर नियमित पणे संकलित केले जातात. माहे एप्रिल-२०११ पासून विभागीय कार्यालयाच्या आकडेवारीचा महामंडळाच्या आकडेवारीशी नियमित पणे मेळ घेतल्या जातो. एप्रिल, २०११ पूर्वीच्या आकडेवारीचा मेळ घेण्यांत आला नसल्याचे लक्षात येते. महामंडळाचा व्याप लक्षात घेता अंतर्गत नियंत्रण पध्दती बळकट करण्यास वाव आहे.	माहे एप्रिल, २०१० पूर्वीच्या आकडेवारीचे ताळमेळ घेण्याकरिता उचित पावले उचलण्यांत येत आहेत. सदर काम हे सनदी लेखापाल संस्थेकडून करून घेण्यांत येत आहे. याबाबतची प्रगती लेखापरीक्षणास योग्य वेळी कळविण्यांत येईल.
३	स्थिर मत्तेच्या भौतिक पडताळणीची पध्दती	
अ.	महामंडळाने स्थिर मत्तेची नोंदवही ठेवली असून नोंदवहीमध्ये प्रमुख बांधकामे, कालव्याची कामे, जमीन पुनर्वसन इ. उपशिर्षासह प्रकल्प निहाय खर्च दिनांक ३१.३.२०१३ पर्यंत दर्शविला आहे.	माहितीवजा अभिप्राय.
ब.	धरणे व सिंचन योजना उपकरणे व संयत्रे इ. प्रकारच्या स्थिर मत्तेच्या भौतिक पडताळणीकरिता विहित नियमांचे योग्यरित्या पालन केले जाते. सर्व पूर्ण झालेल्या संरचनांची कार्यकारी अभियंता व अधीक्षक अभियंत्याद्वारे पूर्व मौसमी व अंत्य मौसमी प्रत्यक्ष भौतिक पडताळणी प्रत्येक वर्षी अनुक्रमे माहे मे, व नोव्हेंबर, आणि डिसेंबर, मध्ये केल्या जाते. परंतु सदर पडताळणी बाबत कोणतेही अभिलेख / अहवाल महामंडळाकडे उपलब्ध नाही.	संबंधित अभिलेखे/रिपोर्टस हे विभागीय /मंडळ कार्यालयांनी त्या त्या संबंधीत मुख्य अभियंता कार्यालयास सादर केलेले आहेत. सदर अभिलेखे हे खूप जास्त मोठ्या प्रमाणात असल्याने मुख्य अभियंता यांचेकडून संक्षिप्त स्वरूपात मागवून महालेखापालांना यथावकाश सादर करण्यांत येईल.

परिशिष्ट—चालू

परिच्छेद क्रमांक (१)	महालेखापालांचा परीच्छेद (२)	महामंडळाचे अभिप्राय (३)
४	<p>वस्तूसूचिची भौतिक पडताळणी पध्दती</p> <p>महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम नियमावलीनुसार महत्वाची भांडारे, उपकरणे व संयंत्र इ. वस्तूसूचिची भौतिक पडताळणी उपविभागीय अधिका-यांकडून होणे आवश्यक आहे. आणि अधीक्षक अभियंता नियत कालीक पडताळणी करीता एका विभागातील अधिका-यास अन्य विभागाचे भांडार पडताळणी करीता नियुक्त करू शकतो.</p> <p>परंतू अशा पडताळणी संबंधी महामंडळाकडे कोणतीही माहिती अहवाल उपलब्ध नाही यावरून संनियंत्रणाचा अभाव व अकार्यक्षम अंतर्गत संनियंत्रण निदर्शनास येते.</p>	<p>संबंधित अभिलेखे हे विभागीय तसेच मंडळ स्तरावर ठेवले जातात. सदर अभिलेख हे अंतर्गत लेखापरीक्षणाचे वेळी तपासले जातात. मासिक पडताळणी दरम्यान भांडार साहित्यांत कोणत्याही तृटी आढळून आल्या नाही. सदर बाबत संक्षिप्त स्वरूपात अहवाल मागविण्यांत येत आहे. अहवाल प्राप्त होताच लेखांकनास सादर करण्यांत येईल.</p>
५	<p>सांविधानिक देय रकमांचे भुगतानाबाबतची नियमितता</p> <p>विविध सांविधानिक देय रकमांचे भुगतान संबंधित अधिनस्त कार्यालयाद्वारे करण्यांत आले आहे.</p>	<p>माहितीवजा अभिप्राय.</p>

स्वा.
लेखापरीक्षक/ईकां. सेक्टर-१

स्वा.
कार्यकारी संचालक
विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ,
नागपूर.

VIDARBHA IRRIGATION DEVELOPMENT CORPORATION, NAGPUR

SEPARATE AUDIT REPORT FOR THE YEAR 2012-13
(ENGLISH)

**VIDARBHA IRRIGATION DEVELOPMENT CORPORATION,
NAGPUR - 440 001
(Government of Maharashtra Undertaking)**

VIDARBHA IRRIGATION DEVELOPMENT CORPORATION, NAGPUR
SEPARATE AUDIT REPORT-2012-13

**Separate Audit Report of the Comptroller & Auditor General of India on the Accounts of Vidarbha Irrigation Development Corporation, Nagpur,
for the year ended 31 March 2013**

Para (1)	Accountant General Para (2)	V.I.D.C. Comments (3)
1	We have audited the attached Balance Sheet of the Vidarbha Irrigation Development Corporation (VIDC), Nagpur, as on 31 March 2013 and Income and Expenditure Account for the year ended as on that date under Section 19(3) of the Comptroller & Auditor General's (Duties, Powers and Conditions of Service) Act, 1971 read with Section 47(2) of the Vidarbha Irrigation Development Corporation (VIDC) Act, 1997. These financial statements include the accounts of 4 Regional Offices, 13 Circle Offices, 59 Division Offices and 295 Sub-Division Offices of the VIDC. The audit has been entrusted upto 31 March 2017. These financial statements are the responsibility of the management of the Corporation. Our responsibility is to express an opinion on these financial statements based on our audit.	Informative hence no comments.
2	This Separate Audit Report contains the comments of the Comptroller & Auditor General of India (CAG) on the accounting treatment only with regard to classification, conformity with the best accounting practices, accounting standards and disclosure norms, etc. Audit observations on financial transactions with regard to compliance with the Law, Rules and Regulations (Propriety and Regularity) and efficiency-cum-performance aspects, etc., if any, are reported through Inspection Reports/CAG's Audit Reports separately.	Informative hence no comments.
3	We have conducted our audit in accordance with Auditing Standards generally accepted in India. These standards require that we plan and perform the audit to obtain reasonable assurance about whether the financial statements are free from material misstatements. An audit includes examining, on a test basis, evidences supporting the amounts and disclosure in the financial statements. An audit also includes assessing the accounting principles used and significant estimates made by manage-	Informative hence no comments.

AUDIT REPORT–2012-13--Contd.

Para (1)	Accountant General Para (2)	V.I.D.C. Comments (3)
	ment, as well as evaluating the overall presentation of financial statements. We believe that our audit provides a reasonable basis for our opinion.	
	4 Based on our audit, we report that	
	(i) We have obtained all the information and explanations, which to the best of our knowledge and belief were necessary for the purpose of our audit.	Informative hence no comments.
	(ii) The Balance Sheet and Income and Expenditure Account dealt with by this report have been drawn up in the format approved by the Corporation under Section 47 of VIDC Act, 1997.	
	(iii) In our opinion, proper books of accounts and other relevant records have been maintained by VIDC as required under Section 47 of the VIDC Act, 1997 in so far as it appears from our examination of such books.	
	(iv) We further report that:-	
	A Income and Expenditure Account.	
	A.1 Income	
	A.1.1 Interest Received (Schedule No.XII) – Rs.68.20 crore	
	This represents the amount of interest earned out of Government grants in the form of interest from Bank deposits and on advances to contractors, which should have been shown under ‘Liabilities-Contribution from Government of Maharashtra’ (Schedule No.I). This has resulted in understatement of Liabilities (Schedule No.I) and overstatement of Income (Schedule No. XII) to the extent of Rs.68.20 crore. Consequently, the “Net Surplus for the year transferred to Balance Sheet” has been overstated to that extent.	<p>In terms of Section 30 of the VIDC Act, 1997, the own funds of the Corporation which are not immediately needed for disbursements, are invested in short term FDR with banks, and the interest earned on those FDR are credited to the Funds of the Corporation.</p> <p>Also in terms of the section 19(2)(i) of the VIDC Act, 1997, Mobilization/works advances were given to the contractors and interest earned thereon are credited to the funds of the Corporation.</p> <p>Treating this income as ‘Contribution from Government of Maharashtra’ is not correct.</p> <p>Therefore, there is no understatement of Liabilities and no overstatement of Income and the Net Surplus transferred to Balance Sheet is not overstated.</p>

AUDIT REPORT-2012-13--Contd.

Para	Accountant General Para	V.I.D.C. Comments
(1)	(2)	(3)
Balance Sheet		
B Assets		
B. 1 Fixed Assets (Schedule No.VI) – Rs. 21637.12 crore.		
<p>The Corporation is having Fixed Assets of Rs.21637.12 crore (including depreciable assets) as on 31 March 2013. However, no provision for depreciation fund had been made on these assets as required under Section 44 of VIDC Act. This has resulted in overstatement of Fixed Assets (Schedule-VI) and understatement of 'Net surplus transferred to Balance Sheet', which could not be quantified in the absence of rates of depreciation to be determined for the purpose.</p>	<p>The Fixed Assets of the Corporation are mainly Irrigation Dams & Canals. These belong to the Water Resources Department of Govt. of Maharashtra wherein there is no provisions for depreciation. After completion, the projects are to be handed over to the Government for maintenance. Considering the above, the Governing Council of VIDC (headed by the then honourable Irrigation Minister) vide Board Resolution No.38/20 in the meeting dated 29/04/2008 had decided not to make provision for Depreciation Fund. Hence depreciation on Fixed Assets has not been applied in the accounts of VIDC.</p>	
B. 2 Current Assets, Loans and Advances - (Schedule No.VII)		
B.2.1 Loans and Advances (Schedule No. VII B)		
B.2.1.1 Stock, Stores & Spares – Rs.1.07 crore		
<p>The above represents negative balances of Rs.1.07 crore (Stock, Stores & Spares) in current assets, which should reflect only positive balances. The balance needs to be reconciled.</p>	<p>The negative value of stock is mainly due to non calculation of the handling charges collected on the issue of stock and not giving effect of the same to accounts by some division offices. This fact is qualified in the Auditor's Remarks appended to the Balance Sheet.</p> <p>The division offices are time to time instructed to calculate the same and to give effect in their accounts accordingly. In the month of March 2012 and again in March 2013, through a circular for 'Closure of Accounts for the year ended on 31st March, they are instructed to do so. Also vide letter No. 2144/VIDC/ Acc-3/2013, dated 05-03-2013, specific instructions are issued to the concerned division offices. Again in the meetings with the DAO's held time to time at the VIDC CAFO Office, this matter is continuously being persuaded. Progress in this regard will be reflected in the Financial Statements of the forthcoming years.</p>	

AUDIT REPORT–2012-13--Contd.

Para (1)	Accountant General Para (2)	V.I.D.C. Comments (3)
B.2.1.2	Loans and Advances to Government undertakings- Rs.37.68 crore	
	<p>This includes an amount of Rs.5.04 crore representing the Letter of Credit (LOC) to various offices of State Government pertaining to the period up to 2007-08. The same was lying un-adjusted / un-reconciled in the annual accounts.</p>	<p>Some division/circle/CE offices of the State Government Irrigation Department were merged with VIDC <i>w.e.f.</i> June 2007. The balance under head 'LOC to State Government' pertains to funds provided to some of those offices prior to June 2007 as per Govt. Orders, when they were working under State Government and the amounts given were booked in the Government Cash Book (Treasury).</p> <p>From the year 2007-08 we are taking continuous follow up to get the relevant Utilization Certificates for those amounts from the concerned offices and to give effect of the same in the accounts of VIDC. Out of Rs. 5.29 crores of 31st March 2012, during the year 2012-13 Rs.0.25 crores and during the year 2013-14 Rs.1.06 crores have been cleared. As on 31st March 2014 the balance remained is Rs. 3.98 crores. Remaining amounts also will be adjusted in due course. We are taking continuous and stringent follow up for the same.</p>
B.2.1.3	Remittance in transit- Rs.(-)12.06 crore	
	<p>The above represents negative remittance in transit as of March 2013 due to wrong accounting method adopted by all the subordinate offices, which needs to be reconciled.</p>	<p>Point is accepted.</p> <p>The Remittances sent by the subordinate offices and receipt of the same at VIDC Head Office are completely reconciled from the year 2010-11 to till date and it is observed that in fact there is no any Remittance in Transit as on 31st March 2013. The negative balance remaining is due to the wrong accounting method adopted since inception of the Corporation as described in the reply to the AM.</p> <p>We have started a drive to correct this wrong accounting method of all the subordinate offices. Various 'Circulars' and intimations in this regard are sent</p>

AUDIT REPORT-2012-13--Contd.

Para (1)	Accountant General Para (2)	V.I.D.C. Comments (3)
		to all the offices. Till date some offices have corrected their system. Some are still to correct. We are taking continuous follow up for the same. Meanwhile, all the Collection bank accounts of all the subordinate offices are reconciled at Head Office level from April 2010 to till date. According to the reconciliation done, the balance of Collection Bank accounts of the subordinate offices are changed by giving second effect to the head 'Remittance in Transit' in the Balance Sheet. This has resulted in the 'Remittance in Transit' head having negative balance. The balance of 'Remittance in Transit' appearing in the Balance Sheet is to be cleared which will need reconciliation of the same since inception of the Corporation. The work of such reconciliation is already entrusted to a professional firm of Chartered Accountants. Progress in this regard will be intimated to audit in due course.
B.2.1.4 Works Cash Settlement Account –Rs.3.63 crore	An amount of Rs.3.63 crore pertaining to 78 subordinate offices of the Corporation was disbursed as temporary advances to Sub Divisional Engineers for site expenditure, which should have been cleared by way of adjustment to the relevant financial head of accounts.	The balance under this head of Rs. 3.63 crores pertain to 78 subordinate offices of VIDC, which consists of numerous tiny amounts of temporary advances during the current year to SDE's for site expenditure. These are adjusted time to time as per the bills submitted by them. Therefore, this account always has some debit balance. As on 31-03-2015 the balance has been reduced to Rs.2.20 crores.
B.2.1.5 (i) TDS recovered by Income Tax Officer, Amravati – Rs.2.46 crore	An amount of Rs.2.46 crore shown TDS actually represents the amount recovered by the Income Tax (IT) Department on account of default in TDS during the financial year 2008-09 and 2009-10. The Corporation had filed an appeal against the said recovery. The above material facts should have suitably been disclosed in the annual accounts	Suggestion of audit has been accepted and implemented. The fact has been now disclosed in the Notes to Accounts to the Balance Sheet as of 31 st March 2014.

AUDIT REPORT–2012-13--Contd.

Para (1)	Accountant General Para (2)	V.I.D.C. Comments (3)												
(ii)	Income Tax Deposit to Income Tax Office-Rs.1.00 crore													
	<p>This represents the amount deposited with ACIT, Nagpur against the demand for assessment year (AY) 2000-01, which was adjusted by the IT department against the demand raised for the AY 2006-07. The appeal for the AY 2006-07 is pending with Chief Commissioner of Income Tax (Appeal)-I, Nagpur. These facts should have been disclosed in the annual accounts.</p>	<p>Suggestion of audit has been accepted and implemented. The fact has been now disclosed in the Notes to Accounts to the Balance Sheet as of 31st March 2014.</p>												
	B.2.1.6 Head Office (HO) Suspense – Rs.19.29 crore													
	<p>Head Office Suspense of Rs.19.29 crore pertaining to the period prior to 2002-03, which remained un-reconciled/ un-adjusted for more than 11 years. Since the chances of recovery are remote, the same should have been written off in the books of accounts.</p>	<p>The balance under the head HO Suspense Account Rs. 19.29 crores pertains to prior to the year 2002-03. The reconciliation of the amount is under progress. One professional firm of Chartered Accountants has been appointed for conducting the reconciliation work since inception of VIDC. Progress in this regard will be produced to audit in due course.</p>												
	B.2.1.7 (i) Un-cleared balances under various suspense heads. (Schedule No.VII) Rs.204.67 crore													
	<p>As on 31 March 2013, an amount of Rs.204.67 crore was outstanding in various heads under Current Assets, Loans and Advances (Schedule No. VII) as shown below need reconciliation :</p>	<p>This is not true to say that amount of Rs.204.67 crores is not reconciled. Details of major portion of the amount were produced during the course of audit.</p>												
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Sr. No.</th> <th style="text-align: center;">Head of Account</th> <th style="text-align: center;">Closing Balance Shown in Schedule VII-Current Assets, Loan & Advance (Rs.in crore)</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">(1)</th> <th style="text-align: center;">(2)</th> <th style="text-align: center;">(3)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">1</td> <td>M.P.W.Advance</td> <td style="text-align: center;">188.94</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2</td> <td>Cash Advance Settlement A/c (CSSA) (Old)</td> <td style="text-align: center;">5.37</td> </tr> </tbody> </table>	Sr. No.	Head of Account	Closing Balance Shown in Schedule VII-Current Assets, Loan & Advance (Rs.in crore)	(1)	(2)	(3)	1	M.P.W.Advance	188.94	2	Cash Advance Settlement A/c (CSSA) (Old)	5.37	<p>Against balance of MPWA of Rs.188.94 crores, the unexplained amount is only Rs.7.31 crore.</p> <p>However, the work of reconciliation of all the heads is already entrusted to a professional firm of Chartered Accountants. Progress in this regard will be intimated to audit in due course.</p>
Sr. No.	Head of Account	Closing Balance Shown in Schedule VII-Current Assets, Loan & Advance (Rs.in crore)												
(1)	(2)	(3)												
1	M.P.W.Advance	188.94												
2	Cash Advance Settlement A/c (CSSA) (Old)	5.37												

AUDIT REPORT–2012-13--Contd.

Para (1)	Accountant General Para (2)	V.I.D.C. Comments (3)
-------------	--------------------------------	--------------------------

Table—*contd.*

(1)	(2)	(3)
3	Cash Advance Settlement A/c (CSSA) (New)	10.30
4	TDS Excess Paid	0.02
5	Amount excess paid to GPF	0.04
	Total ..	204.67

C. Current Liabilities— (Schedule No. -V) Rs.443.04 crore**C.1 Deposits (Contractor's SD, EMD and Other Deposits) – Rs.238.18 crore**

This includes an amount of Rs.1.99 crore pertaining to the Executive Engineer, Upper Wardha Dam Division, Amravati relating to the period between March 1998 and March 2009. As these unclaimed deposits are lying for more than three completed years, these need to be reconciled.

The matter of old pending deposits was already intimated to the division office through the Internal Audit Report for the year 2012-13 and the division office was instructed to identify the Unclaimed Deposits and to take steps to transfer to Revenue Receipt of Corporation as lapse deposits early.

Actually identifying the lapsed deposits and forfeiture of the same is a continuous process. During the period from April 2012 to March 2015, the Executive Engineer, Upper Wardha Dam Division, Amravati has repaid the SD,EMD *etc.* total to the tune of Rs.2.31 crores and also SD of total Rs.0.12 crores has been forfeited during the same period.

We keep continuous watch for the same through the Internal Audit Reports of the subordinate offices.

Hence the para may please be dropped.

AUDIT REPORT–2012-13--Contd.

Para (1)	Accountant General Para (2)	V.I.D.C. Comments (3)
C.2	<p>Un-cleared balances under various suspense heads— (Schedule No.V) Rs. 14.36 crore</p> <p>As on 31 March 2013, an amount of Rs.14.36 crore were outstanding under Establishment Cash Settlement Account (Rs.0.34 crore) and Purchase Settlement Suspense Account (Rs.14.02 crore) under the head Current Liabilities (Schedule No. V).</p> <p>The outstanding balances under Purchase Suspense Account represent Sundry Creditors of the Corporation since last several years. But the actual liability against the material purchase suspense account has not been assessed/ disclosed in the annual accounts.</p>	<p>The work of reconciliation of the given heads is already entrusted to a professional firm of Chartered Accountants. Progress in this regard will be intimated to audit in due course.</p>
D.	<p>Notes on Accounts and Significant Accounting Policies - (Schedule VIII)</p>	
D.1	<p>Non formulation of policy for allocation of net deficit and Direction & Administrative Expenses to various fixed assets in the Balance Sheet.</p> <p>A reference is invited to Note No.15 under Schedule -VIII wherein it was stated that as a major rearrangement, the amount of Rs.556.86 crore representing (a) Direction & Administration Expenses charges to Fixed Assets of Rs.182.78 crore for the year upto 2001-02 and (b) Net accumulated deficit charged to fixed asset of Rs.374.08 crore for the year up to 2001-02 was transferred from Schedule VI-Fixed Assets to the Balance Sheet to club with the accumulated Net surplus from the year 2002-03 to 2012-13 in the Balance Sheet. However, mere adjustment of these amounts against the surplus available of Rs.225.04 crore (<i>i.e.</i> Net surplus of Rs.162.91 crore for the period upto 2011-12 <i>plus</i> Net surplus of Rs.62.13 crore pertaining to the year 2012-13) as on 31-03-2013 is not in order, in the absence of any specific policy to be framed and approved by the Competent Authority for allocation of such deficit/ expenses to the Fixed Assets.</p>	<p>The transfer of the Net Accumulated deficit & the Administrative expenses charged to Fixed Assets to the Balance Sheet to club the same with the Accumulated Net Surplus from the year 2002-03 to 2012-13 in the Balance Sheet is done according to the remarks in the Para No. D.1 of the Separate Audit Report on the account of VIDC for the year 2011-12 and the reply given for the same.</p> <p>Though specific decision by the Governing Council in this respect was not obtained before giving the effect in the Balance Sheet, but the same Balance Sheet after giving the effect was kept to the Governing Council along with the Annual Financial Report for the year 2012-13 in the meeting dated 13-06-2014 and got approved.</p> <p>As regards the allocation of the administrative expenses to the projects, this is being done consistently since inception of the Corporation in the 'Project Wise Expenditure statement' Submitted to the Government on regular basis.</p>

AUDIT REPORT–2012-13--Contd.

Para (1)	Accountant General Para (2)	V.I.D.C. Comments (3)
D.2	Contribution from Government of Maharashtra— (Schedule No.I)	
	<p>The Government grant of Rs.2680.00 crore was sanctioned during 2012-13 as per grant orders. However, actual grant received by the corporation during the year 2012-13 was Rs.2501.10 crore which includes the grant of Rs.775.45 crore pertaining to the year 2011-12.</p> <p>This has resulted in non-utilization of funds during the year for which it has been sanctioned. Despite huge balance lying unspent with the Corporation, most of the projects are lying incomplete.</p>	<p>This is true to say that the Grants issued by the Government at the fag end of the financial year 2011-12 are actually received in financial year 2012-13, hence utilized in the financial year 2012-13.</p> <p>Secondly, the Corporation is trying our best to complete the projects as per the funds available according to the Budgetary Provisions of Govt. of Maharashtra. Main reason for non-completion of project is R.A.A. for many project is awaited from Govt.</p>
D.3	Non-reconciliation of Accounts— (Divisional level)	
	<p>It is seen from the records of Executive Engineer, Minor Irrigation Division, Washim that there has been a difference of Rs.1.64 crore [Form-73- (8443-deposit)] and Rs.1.01 crore [Form 105 (MPWA)] in the Trial Balance and Monthly Accounts of the division. This needs reconciliation.</p> <p>Further, there has been a difference of Rs 2.70 crore [Form 73] in the Trial Balance and Monthly Accounts pertaining to the Executive Engineer, Amravati Project Construction Division, Amravati. This needs to be reconciled.</p>	<p>The Monthly Accounts of all the division offices are compiled and checked on regular basis at Head Office level and discrepancies in the various forms prevailing in the accounts are communicated to the concerned division office vide a report of 'Findings & Suggestions on MIS'.</p> <p>The differences and mistakes in the forms of EE Minor Irrigation Division, Washim and EE Amravati Project Construction Division also are already communicated to the division offices <i>vide</i> letter dated 30.06.2013. A copy of the same was produced to audit, wherein the reasons of the difference are mentioned.</p> <p>Actually finding the discrepancies of the monthly accounts and corrections of the same is a continuous process which is continuously being cared at Head Office level.</p>

AUDIT REPORT–2012-13--Contd.

Para (1)	Accountant General Para (2)	V.I.D.C. Comments (3)
	<p>Subject to our observation in the preceding paragraphs, we report that the Balance Sheet and Income and Expenditure Account are in agreement with the books of accounts.</p> <p>In our opinion and to the best of our information and according to the explanation given to us, the said financial statements read together with the Accounting Policies and Notes to Accounts, and subject to the significant matter stated above and other matters mentioned in Annexure to this Audit Report does not give a true and fair view in conformity with accounting principles generally accepted in India.</p> <p>In so far as it related to the Balance Sheet, of the State of Affairs of the Vidharbha Irrigation Development Corporation, Nagpur as on 31 March 2013 and,</p> <p>In so far as it relates to Income and Expenditure Accounts of the 'Net Surplus' for the year ended on that date.</p> <p>For and on behalf of the Comptroller & Auditor General of India.</p>	<p>Informative hence no comments.</p> <p>As replied against the various audit observations above, it is clear that the accounts of the corporation give a true and fair view in conformity with accounting principles generally accepted in India.</p>

**Sd/-
Accountant General**

**Sd/-
Executive Director,
Vidarbha Irrigation Development Corporation,
Nagpur.**

Annexure to Audit Report

1. Adequacy of Internal Audit system—

Adequate. No comment

No comment.

2. Adequacy of Internal Control system—

There are Four Regional Offices, Thirteen Circle Offices, 59 Division Offices and 295 Sub-Division Offices in the Corporation. Monthly accounts were received from the division offices and being compiled at corporate level on regular basis. The reconciliation of division figures with the figures of corporate office on regular basis was carried out from April 2011. As regards the figures prior to April 2011 the same remained un-reconciled. Considering the size of the Corporation, there is scope for strengthening the internal control system.

We are taking proper steps on continuous basis to strengthen the Internal Control System.

For reconciling the figures prior to April 2010 one professional firm of Chartered Accountants has been appointed. Progress in this regard will be intimated to audit in due course.

3. System of Physical verification of Fixed Assets —

(a) The Corporation had maintained Fixed Asset Register showing project wise expenditure along with the sub-heads of the projects like Head works, Canal Works, Land, Rehabilitation etc. upto 31-03-2013.

Informative hence no comments.

(b) As regards physical verification of Fixed Assets i.e. Dams and irrigations schemes and T & P, the prescribed norms were properly adopted. All structures which are completed were physically verified by Executive Engineers and Superintending Engineers by pre-monsoon and post-monsoon in the month of May, November and December every year. However, the corporate office did not have any records / reports in respect of such prescribed verification.

The relevant records / reports in respect of the prescribed verification are submitted by the concerned Division/ circle offices to their respective Chief Engineer offices. These records are of very much bulk quantity. We are taking steps for calling a summarized report from the CE offices which may be produced to audit in due course.

4. System of physical verification of inventory—

As per the provisions of Maharashtra Public Works Manual, important stores, tools and plants, *etc.* should be counted by a Sub-Divisional Officer and the Superintending Engineer may periodically depute an officer from one division for stock taking of another.

The relevant record is maintained at Division level/Circle level which are verified during the course of Internal Audit. No material discrepancies are observed in the process of the physical verification.

However, the corporate office did not have any records/ reports in respect of such prescribed verification, which was indicative of lack of monitoring and ineffectiveness of internal control.

We are taking steps for calling a summarized report of the same which may be produced to audit in due course.

5. Regularity in payment of statutory dues

A statutory due such as Income Tax is paid by the relevant subordinate offices.

Informative hence no comments.

Sd/-
Sr. Audit Officer/ES

Sd/-
Executive Director,
Vidarbha Irrigation Development Corporation,
Nagpur.

सभागृहाच्या पटलावर कागदपत्रे ठेवण्याबाबत.

विलंबाची कारणे

प्रशासकीय विभागाचे नांव :-जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.

महामंडळाचे नांव :- विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर.

अ. क्र.	अहवालाचे नांव	सभागृहात सादर करावयाचा नियत दिनांक	सभागृहात सादर करण्यास विलंब झाला असल्यास विलंबाचा कालावधी	विलंबाची कारणे
१	वर्ष २०१२-१३ चा अलग लेखापरीक्षा अहवाल	२०१३-१४	१ वर्ष	१) वर्ष २०१२-१३ चे महालेखाकार कार्यालयाकडून सर्टीफिकेशन ऑडीट दिनांक ५-१-२०१५ ते २३-१-२०१५ या कालावधीत करण्यात आले आहे. २) यानुसार महालेखाकार कार्यालयाकडून त्यांचे दि. २०-०२-२०१५ चे पत्रान्वये अलग लेखापरीक्षा अहवाल विधी मंडळास सादर करण्याकरीता महामंडळास प्राप्त झाला. ३) नियामक मंडळाचे दिनांक ४-११-२०१५ रोजी झालेल्या ६० व्या बैठकीत ठराव क्र. ६०/६ नुसार मान्यता प्राप्त झालेली आहे.